USIA-VOICE OF AMERICA
HEU BLDG. ROOM 23..
WASHINGTON D.C.

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК ХС. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ВЕРЕСНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 3, 1983 No. 168. VOL. XC.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА ВІДБУЛА НАРАДИ

Філядельфія, Па. (с.г.). — Тут в п'ятницю, 26 серпня ц.р., в залі власного Дому відбулася чергова нарада членів Управи Окружного Комітету Філядельфійської Округи. Наради відкрив і ними проводив голова Округи Петро Тарнавський, а обов'язки протоколянта виконував касир Округи Іван Данківський, тому що секретар мгр Василь Колінко у той час перебував на вакаціях.

Відкриваючи наради, голова заявив, що на порядку денному є дві важливі справи: звідомлення з відбутого „Союзового Дня" в неділю, 14-го серпня, і накреслення організаційного пляну праці на осінні місяці. Говорячи про „Союзовий День", Петро Тарнавський заявив, що це було одне з найбільш вдалих свят Округи за довгі роки її існування. Свято було успішним під кожним оглядом як моральним, так і матеріяльним, а доказом цього є те, що понад 1 200 осіб з різних місцевостей прибули на „Тризубівку", щоб спільно, як одна велика українська родина — громада відзначити світлі ювілеї союзових видань та вшанувати піонерів.

Відтак вичерпний звіт про фінансові справи з перебігу свята подав касир І. Данківський. За його словами, всіх приходів під час свята було 7,006.25 долярів, розходи виносили 2,827.77 долярів, а чистий зиск виносив 4,178.48 долярів. Присутні члени Управи з приємністю вислухали звіт касира і негайно винесли ухвалу, щоб з того заробітку 2,000 долярів вислати до УНСоюзу на сплату морґеджу за Дім Округи. Одноголосно схвалено закупити за суму 500 долярів „шери" в УСО середку „Тризуб". Слід згадати, що під час згаданого „Союзового Дня" головний касир УНСоюзу Уляна Дячук вручила голові Осередку „Тризуба" інж. Ігореві Чижовичеві чек на 1,000 долярів, як дотацію Союзу. Також касир Округи І. Данківський вручив чек на 500 долярів як дарунок Округи для „Тризуба". Отже в одному місяці УСОсередок „Тризуб" одержав від УНСоюзу 2,000 долярів.

Обговорюючи справи перебігу „Союзового Дня", голова Округи П. Тарнавський висловив щиру подяку всім, які допомогли в переведенні цього вдалого свята, а зокрема він висловив признання й сердечну подяку паням, які приготовляли харчі, а відтак цілий день працювали в кухні, обслуговуючи сотні гостей.

Обговорюючи організаційні справи голова, в першу чергу, інформував присутніх, що за сім місяців біжучого року Округа вже має придбаних 212 нових членів, а що цьогорічна квота виносить 360 членів, то залишається придбати ще 148 членів. За словами голови, квота буде виконана, з „гаком", а допоможе в цьому новообраний головний радний Василь Пастушок, який за останніх 7 місяців вже має придбаних 66 нових членів. Обговорюючи плян осінньої кампанії, присутні схвалили відбути в жовтні Організаційні наради, в яких повинні взяти участь всі урядовці відділів, приналежних до Округи. Також схвалено, щоб заходом Округи був висвітлений історичний фільм УНСоюзу продукції Славка Новицького „За стерном долі" у більших скупченнях міста Філядельфії, як також для Шкіл Українознавства.

Відділ СУА організує поїздку до Вашінґтону

Елізабет, Н.Дж. — 24-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує подорож до Вашінґтону, на Меморіяльну маніфестацію і Меморіяльний концерт, присвячені пам'яті жертв Великого голоду в Україні.

У неділю, 2-го жовтня ц.р., автобус від'їде з-під школи св. Володимира, Ґрір авеню в Елізабеті. Ціна за проїзд — 16 дол. від особи. Від'їзд із Вашінґтону в 6-ій годині вечора в той самий день.

Бажаючих взяти участь у цих врочистих маніфестаціях і концерті просимо телефонувати, не гаючи часу, від 7-ої год. вечора на число: 925-0553 або 354-3607.

СВІТ ОБУРЕНИЙ НОВИМ СОВЄТСЬКИМ БРУТАЛЬНИМ АКТОМ

Конгресмен Л. МекДоналд

Вашінґтон. — Державний секретар Джордж Шулц офіційно повідомив на пресовій конференції в четвер, 1-го вересня про те, що західня розвідка підтвердила, що совєтський винищувач збив пасажирський літак корейської летунської лінії.

Літак збився з курсу і правдоподібно дві години то залітав в совєтський повітряний простір, то знову вилітав з нього. Щонайменше 30 американців були на літаку, включаючи видатного конгресмена, консервативного демократа з Джорджії Леррі МекДоналда. Всіх пасажирів на літаку було 240 осіб і 29 членів залоги. Повідомлення говорять, що всі, хто був на літаку, загинули.

В четвер, після полудня, совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико повідомив Шулца про те, що літак нарушив повітряний простір Совєтського Союзу. Раніше пресове агентство ТАСС видало подібну заяву, де говориться тільки про порушення совєтського повітряного простору і нічого не згадується про долю літака та людей на ньому. Потім Ґромико, на прохання подати пояснення додав, що совєтські спасальні літаки завважили „сліди можливої катастрофи" поблизу острова Монерон, 30 миль на південний захід від Сахаліна.

Речник Державного департаменту Джан Гюз заявив, що ЗСА сказали совєтському посольству, що совєтська відповідь „є цілком неприйнятною і повторили свою вимогу задовільного пояснення".

Президент Роналд Реґен припинив свої вакації в Каліфорнії та скликав засідання Крайової ради безпеки у Вашінґтоні в п'ятницю, щоб обговорити можливі відплатні заходи.

Члени Конгресу та інші американські офіційні особи повні обурення. ЗСА і Південна Корея зажадали скликання засідання Ради Безпеки ОН для обговорення цього випадку. Засідання Ради Безпеки було передбачене на суботу, 3-го вересня.

Але на своїй пресовій конференції секретар Шулц заявив, що не зважаючи на випадок з літаком, він плянує продовжувати готуватися до запланованої зустрічі з Ґромиком наступного тижня в Мадриді. Обидва міністри будуть там на зустрічі міністрів закордонних справ Заходу і Сходу при церемонії підписання кінцевої заяви Мадридської конференції про безпеку і співпрацю в Европі, яка включала 33 европейські країни, Канаду і ЗСА та продовжувалася понад три роки.

Правдоподібно переговори про зменшення кількости ракет середнього засягу в Европі продовжуватимуться наступного тижня, як було заплановано.

В Сенаті та Конгресі піднялася хвиля протесту проти не тільки продажу збіжжя Совєтському Союзові, але і проти будь-яких торговельних відносин з СССР.

В той час як офіційні особи і громадськість ЗСА обурені загибеллю людей і літака, в урядових колах ведеться оживлена виміна інформацією про подробиці цього трагічного випадку.

Дітройт готується до участи у Всенародній Меморіяльній Маніфестації у Вашінґтоні

Дітройт, Миш. (В.П.). — Після успішної Всегромадської Маніфестації у 50-ліття штучного голоду в Україні, що відбулася в Дітройті 12-го червня ц.р. було завершення відзначень — Жалобним вшануванням Жертв Голоду в Україні, що відбулося в неділю, 25-го червня, о год. 4:00 по полудні, в залі Фіцджералд Гайскул у Воррені, Миш., де програму виконували: наша славна Капеля Українських Бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом Григорія Китастого; відома співачка меццо-сопрано Христина Липецька, при фортепіяновому супроводі Марії Лісовської; поет Олекса Веретенченко з читаниям власних віршів. Доповідь виголосив ред. Михайло Смик. У відповідній хвилині були вшановані присутні, свідки-очевидці того штучного жахливого голоду, створеного на окупованій Україні червоною Москвою.

Цими імпрезами було тут завершено громадські відзначення 50-ліття большевицького народовбивства українського народу, найбільшого геноциду XX століття.

Велика громада Дітройту зуміла створити в себе один Всегромадський Комітет і з повним успіхом провести заплановані відзначення на своєму терені. Тепер вона готується до участи у Всенародній Меморіяльній Маніфестації в столиці ЗСА Вашінґтоні, в неділю, 2-го жовтня. Для цієї цілі Управа Метрополітального Відділу УККА зорганізувала збірну поїздку спеціяльними автобусами.

Автобуси від'їдуть з Дітройту до Вашінґтону в суботу, 1-го жовтня 1983 року, о год. 6-ій ранку, поворот запланований негайно після Меморіяльного Концерту, в неділю ввечорі, 2-го жовтня. Повний кошт подорожі, включно з перебуванням у готелі, виносить 110 дол. від особи. Квитки на Меморіяльний концерт кожний учасник замовляє собі окремо. Замовлення приймають і докладніше інформують: редакція „Українські Вісті", тел.: 336-8291; Осип Біґун — 574-0855; Михайло Віхорек — 341-9542; Ярослав Базюк — 584-0176; Данило Березовський — під час дня 366-0755, увечорі — 892-8769.

Зголошення на поїздку приймаються до 19-го вересня 1983 року.

Невдала „Потьомкіяда" Москви в Канаді

Монтреаль, Канада (Б.Бо). — 28-го серпня ц.р. закінчено тут дво- й півмісячну виставку „Українська РСР" в павільйоні СССР в рамках цьогорічної міської імпрези „Людина і світ". Не зважаючи на всі зусилля аранжерів виставки відвернути цим увагу українських відвідувачів від 50-річчя злочинного голодомору в Україні, включно з висланням на виставку ансамблів „Явір" і „Червона рута" з Софією Ротару та з приїздом на окремий „Український день" московських поплічників із Києва, українці Монтреалю й приїжджі з інших міст Канади не далися обманути виставово-сценічними „Потьомкінськими селами", а гідно й влучно дали відсіч наступові „мирної" Москви на Канаду. Крім відповідних розмов і зустрічей із гістьми, в яких з'ясовано справжнє обличчя московського імперіялізму в Україні й інших під'ярмлених „республіках" у СССР, відбуто демонстрацію молоді з нагоди згаданого „Українського дня", а теж поширено між відвідувачами матеріяли про голодомор 1932-33 років та вінніпеґське видання Українських Ветеранів про Українську Народну Республіку (св. п. інж. В. Ґудзяка) та мапу про експансію Росії, починаючи з 1462 року до наших часів.

Боячись дальших виступів свідомого українського елементу на виставці її аранжери обмежили вступ на виставку під час широко розреклямованого „Дня СССР" 25-го серпня 1983 року, впускаючи туди тільки приїжджих головно з-поза Монтреалю большевицьких поплентачів.

Паралельно з протимосковськими акціями на самій виставці йшла дія і поза нею. Місцевий українськомовний часопис „ОКО" присвятив окреме ілюстроване число голодомору в 1932-33 роках, а українська радіопередача „Український час" під дирекцією Івана Опарика постійно передавала матеріяли про цей голодомор і відповідно коментувала саму виставку.

Окозамилювачам з Москви не вдалося замаскувати справжньої дійсности в Україні й СССР цією виставкою та іншими пропаґандивними засобами.

Їцак Шамір — новий прем'єр Ізраїля

Їцак Шамір

Єрусалим, Ізраїль. — Міністер закордонних справ Ізраїля 68-літній Їцак Шамір був вибраний у п'ятницю вранці, 2-го вересня, лідером правлячої партії Герут і став наслідником прем'єр-міністра Менахема Беґіна на цьому пості. Лідерство партією Герут дає Шамірові добрі можливості стати прем'єр-міністром, якщо він зможе втримати коаліцію Беґіна, яка складалася з правих і релігійних фракцій.

В часи британського панування в Палестині Шамір був лідером партизанської групи Штерн, яка воювала проти британців. Вважають, що Шамір продовжуватиме тверду політику Беґіна, включаючи активну програму ізраїльських поселень на правому березі ріки Йордан.

Шаміра вибрали лідером партії в четвер пізно вночі на засіданні Центрального комітету партії Герут таємним голосуванням 436 голосами проти 302, які отримав другий єдиний кандидат заступник прем'єр-міністра Давид Леві, 45-літній сафардин, народжений в Марокко.

Леві вважають дещо поміркованим і більше зацікавленим внутрішніми соціяльними справами Ізраїля, ніж Шамір, який не має досвіду в закордонній політиці та військових справах. Тому, що Леві ще молодий, його вважають наступним лідером партії.

Колишній міністер оборони Аріель Шарон зняв свою кандидатуру в змаганнях на користь Шаміра і заявив, що ніколи не братиме участи в уряді під керівництвом Леві.

Шаміра підтримує стара ґвардія партії, більшість якої боролася в підпіллі проти британців і вважає Леві „недостатньо ідеологічним", яким вони хотіли б бачити його.

Прем'єр-міністер Беґін заявив, що він звернеться до президента з формальним листом про відставку через кілька днів, щоб дати можливість вибрати нового лідера партії. Тепер Шамір став лідером і може вести переговори про коаліцію і створення нового уряду.

У СВІТІ

МІНІСТЕРСТВО ГРОМАДСЬКОЇ безпеки Китаю видало суворий закон, який забороняє носити і вживати холодну зброю: ножі та іншу невогнестрільну зброю. Такий захід необхідний, пояснює міністерство, з метою зменшення насильних злочинів. Минулого тижня міністер громадської безпеки Ліу Фуджі видав наказ про суворіше покарання, щоб спинити і побороти наростаючу хвилю вбивств, нападів, пограбувань.

ОФІЦІЙНЕ ПРЕСОВЕ агентство Аргентини повідомило в середу, 31-го серпня, що президент цієї країни Рейнальдо Біньоне заявив, що він помилує колишнього президента Ізабелю Мартінез де Перон, що прочистить їй шлях для висунення своєї кандидатури у виборах. Генерал Біньоне сказав репортерам після засідання уряду, що він звернувся до міністра справедливости Люкаса Леннона підготувати відповідну інформацію для закону про помилування. „Декрет появиться незабаром", — сказав президент Біньоне, але одночасно завважив, що він не може сказати, чи декрет появиться ще перед зборами пероністської партії наприкінці тижня, щоб вибрати своїх кандидатів на загальні вибори, які відбудуться 30-го жовтня цього року.

НІКАРАҐУАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ, які діють на півдні країни вздовж кордону з Коста Рікою, повідомили в середу, 31-го серпня, що вони отримали тепер важке озброєння: гранатомети, важкі кулемети, базуки. Альфонсо Робельо, політичний лідер Революційного демократичного союзу, заявив на пресовій конференції, що нове поповнення арсеналу допоможе перетворити партизанські групи в майже реґулярні військові частини. Він не подав подробиць, звідки повстанці дістали таку зброю, але сказав, що бойова сила його частин зросла до 3,000 бійців. Повстанцями Революційного демократичного союзу командує колишній заступник міністра оборони Нікараґуа Еден Пастора, який утік з Нікараґуа минулого року.

ІРАНСЬКЕ ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО повідомило, що п'ять терористів, які захопили літак французької летунської лінії і тримали його з пасажирами і залогою чотири дні, поставивши цілий ряд політичних вимог Франції, здалися іранським властям в середу, 31-го серпня.

ВІДБУЛОСЬ ВЕЛИЧАВЕ ЗАКІНЧЕННЯ ЮМПЗ У НІМЕЧЧИНІ

Начальний Пластун Ю. Старосольський говорить до молоді.

OFFIZIELLES FESTKUVERT
СВЯТОЧНА КОВЕРТА

70-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ
70 JAHRE UKRAINISCHE PFADFINDER

Ілюстрація офіційної коверти ЮМПЗ 1983

(*Світлив: ст. пл. Карло Собено*)

Гохлянд (О. Кузьмович). — Після високогірських мандрівок, теренових маршів і відвідин Мюнхену, в п'ятницю, 19-го серпня ц.р. учасники ЮМПЗ 83 з нагоди свята св. Преображенія (Спаса) вислухали Божественну Літургію з глибоко продуманою наукою, що її виголосив о. митрат д-р Іван Гриньох, який теж передав усний сердечний привіт пластовій молоді від Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого. Увечері всі присутні мали нагоду побачити пластові фільми та прозірки, що їх висвітлював пл. сен. д-р В. М'ялковський на площі збірок.

У суботу, 20-го серпня, виповнено день мистецькими виступами. В ранніх годинах програму переводили на площі збірок юнаки і юначки, які з великим зворушенням деклямували поезії пластових поетів Лесі Храпливої, Богдана Кравцева, Олега Ольжича, Віри Вовк, Данила Струка, Володимира Янева, Андрія Гарасевича і Уляни Близнак. Вірші переплетено співами пластових пісень, а на закінчення виведено хоровід, у якому юначки несли китиці барвистих квітів, маків і волошків з кольоровими стрічками. Зворушливим акордом продзвеніли на цій пластовій зустрічі у чужому оточенні так відомі слова Б. Кравцева: „Знайшли чужину ми, згубили путь додому. І нині молимось, щоб знявся буревій, щоб хоч дітей привів до рідних зір і мрій".

У пополудневих годинах всі учасники зустрічі та численні гості були вдячними глядачами виведеної новацтвом „оперетки" п.н. „До зір" в якій новачки та новаки в прегарних строях, що їх підготовили пластунки та матері під керівництвом пл. сен. М. М'ялковської співом і деклямаціями поставили сценку про відвідини чужої плянети і найдення квітки щастя — України. Молоді актори під проводом коменданта табору ст. пл. Андрія Онуферка та братчиків і сестричок вив'язалися із своїх роль бездоганно і зібрали бурю оплесків захопленої публіки, представляючись накінці поодиноко. Ми щоразу чули чужі прізвища і різні місця походження виконавців, а все подане було бездоганною українською мовою. Автором цієї „оперетки" (яка до речі, награна на звукозаписувач находиться в продажі) є невтомний новацький виховник пл. сен. Іван Волянський. Увечері цього ж дня відбувся ще новацький вогник, що рівночасно закривав новацький табір. Його провадив ст. пл. А. Онуферко.

Неділя, 21-го серпня, — день закриття зустрічі мала особливо велику і багату програму. Ранніми годинами п'ять великих автобусів перевезли пластову молодь і численних сеніорів та старших пластунів у повних пластових одностроях до українського католицького собору Покрови Пресвятої Богородиці і Святого Апостола Андрея Первозванного в Мюнхені, де Владика

(Закінчення на стор. 3)

ОСНОВАНО МІЖНАРОДНЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ГР. СКОВОРОДИ

Монтреаль, Канада. — З нагоди XVII Світового конгресу філософії в Монтреалі, Канада, 21-27-го серпня 1983 року, українці — учасники й ґості конгресу, відчуваючи потребу існування постійної організації в роді „Товариств Ясперса, Шопенгауера й ін." „Геґелінської Асоціяції", „Товариства Е. Канта" й тим подібних, а з другого боку йдучи за традиціями української науки у Вільному світі рішили згуртувати дослідників і зацікавлених справами української філософії, а зокрема Сковородіяною, в „Міжнародному Товаристві Григорія Сковороди" для ширення студій, публікації праць і відбування зібрань, семінарів, викладів про життя й творчість цього видатного українського мислителя. Першу управу МТС обрано в такому складі: проф. д-р Є. Калюжний — голова, Яр. Рудницький — заступник голови, О. Сидоренко-Квірмбах — секретар.

КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА В РАДҐЕРСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Нюарк, Н. Дж. — В Радґерському університеті ще можна зареєструватися на курс українознавства, тобто української літератури. Число курсу 967:205, який викладається в понеділок і четвер кожного тижня о год. 1-ій по полудні. Курс веде проф. Мирослав Томоруг-Знаєнко.

Помер сенатор Генрі М. Джексон, великий противник большевизму

Сен. Генрі Джексон

Вашінґтон. — Демократичний сенатор зі стейту Вашінґтон Генрі М. Джексон, відомий лідер Америки у поході за людські права у світі, зокрема в СССР, законодавець, який гідно служив у Сенаті протягом довгих 30-ти років, помер від масивної серцевої атаки вночі з четверга 1-го вересня, на п'ятницю, 2-го вересня ц.р. у шпиталі, куди його в безнадійному стані привезено з дому в столиці, де він занедужав.

Всі зусилля лікарів врятувати сенаторове життя виявилися марними, і цього визначного державного мужа, приятеля також українців і всіх поневолених червоною Москвою народів, не сталов в живих.

Світлої пам'яті сенатор Г.М. Джексон народився 31-го травня 1912 року в місті Еверет у стейті Вашінґтон. Він учився й закінчив Стейтовий університет Вашінґтон докторатом з правничих наук у 1935 році. За вірою покійний сенатор був пресвітеріянином. Спочатку він практикував право, але вже з 1941 року бачимо його в лавах конгресменів у столиці ЗСА. У Палаті Репрезентантів Г.М. Джексон пробув до 1953 року, коли звідти перейшов до Сенату (вибори восени 1952 року), де і залишився, служачи ділу демократії з найбільшою відданістю й талантом.

Ще увечорі в четвер, після піратського злочину совєтів — зістрілення пасажирського корейського літака з 269-ма людьми на борту, що загинули в Охотському морі, — сенатор Джексон перед репортерами склав заяву свого великого обурення з приводу цього „геєнного злочину", як він висловився. Можливо, що це глибоке схвилювання теж було причиною серцевого фатального удару, хоч сенатор мав теж перестуду, якої ще був не позбувся.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

МІЛІОНИ НАСЕЛЕННЯ В РАДЯНЩИНІ ВМИРАЮТЬ З ГОЛОДУ

П'ятниця, 31-го березня 1933

ТЕПЕРІШНІЙ ГОЛОД БІЛЬШИЙ ВІД ГОЛОДУ 1921 РОКУ. РАДЯНСЬКА ВЛАДА ТЕРОРОМ БОРЕТЬСЯ З ГОЛОДОМ.

Берлін (Німеччина). — Сюди прибув по дорозі з Радянщини до Лондону бувший секретар закордонних справ при премієрі Англії, Ллойді Джорджу Гарет Джонс. Він добре володіє російською мовою і йому пощастило пішки перейти майже всю Україну та багато частин Московщини, Поволжа й північного Кавказу. Те, що він зміг побувати поза містами й стаціями залізниць та перейти через села, дало йому можливість зібрати багатий матеріял про становище населення Росії та на Україні. Він тепер має давати звіт про свої спостереження в Королівському Інституті для міжнародних справ.

Джонс твердить, що в Росії й на Україні голодують міліони населення, якому загрожує в скорому часі загибіль від голоду. Вже тепер гинуть кождого дня люди сотками тисяч. Він знаходив цілі села, які вимерли з голоду, а в кождому селі стоять десятками хати, де вже вимерли. Разом з тим серед населення виросли до кольосальних розмірів ріжні злочинства й усе частіше бувають убивства людей, у яких голодні сподіваються чимсь поживитись. Таксамо почав збільшуватися терор населення проти представників радянської влади, яка в свою чергу відповідає терором проти населення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Праці — день відпочинку

День Праці — перший понеділок у вересні — це щорічне обов'язкове свято в усіх стейтах Америки. Присвячений апотеозі праці — насправді він є днем відпочинку, бо в сполученні з минулою суботою і неділею дає так званий „великий кінець тижня", що його люди використовують на виїзд кудись, щоб забути про щоденні турботи. Один цинічний коментатор назвав був День Праці день „автомобільної вакханалії", сполученої з „м'ясорубкою", бо це вже наче традиція, що за тих три дні, в першому тижні вересня щорічно гине на американських шляхах кругло 50,000 осіб в автомобільних катастрофах. Хоч швидкість, як найголовнішу причину катастроф, обнижено до 50 миль і на закрутах, на гірських серпентинах та у містах і містечках виписано на придорожних знаках, що швидкість обмежена ще більше — все одно щорічне число загинулих на шляхах людей, які використовують триденний вільний від праці відпочинок — жадає, як доказ людської легкодушности чи навіть злочинного недбальства. Всі перестороги, щоб водії вистерігалися алькоголю, коли сідають за керму, всі погрози карами за користування наркотиками перед виїздом в дорогу — не допомагають, бо людська впертість, людська глупота і людське самолюбство сильніше за диктат розуму.

День Праці — це американське „специфікум". В різних европейських країнах ще досі збереглась традиція складати данину праці в дні 1-го травня. Британська Партія праці, чи німецькі й французькі соціял-демократи мають свої першетравневі маніфестації й сьогодні. Проте 1-ше травня, як символ праці, скомпромітований радикально большевиками, які перетворили його у щорічну військову параду на Червоній площі в Москві, при чому кремлівські володарі використовують цю нагоду для показу світові якоїсь нової зброї. Щойно після парадуючих перед трибуною з достойниками компартії маршують зігнані з фабрик робітники, школярі і маса цікавих. Культ праці не має з таким першетравневим святкуванням у комуністичних країнах нічого спільного. У Польщі на 1-го травня мобілізують поліцію і відділи війська, лякаючися протирежимових демонстрацій: польський робітничий світ не забув і не забуде, що його змагання визволитись з-під контролі компартії коштував їх батьківщині виарештування робітничих провідників і репресії проти всього народу.

Цьогорічний День Праці в Америці кращий за минулорічний з погляду економіки. Економічна криза спричинила була безробіття, яке дійшло було до поверх 10-ти відсотків всього населення себто кругло 23-25 мільйонів осіб. Протягом минулого року, особливо за перше півріччя цього року, почався процес значної поправи економічної ситуації. Зростає продукція, зростають торги в усіх ділянках ужиткових предметів, зростає будівельний рух і відсоток безробітних зменшується, — хоч ще не радикально, проте постійно. Ідеал стовідсоткового затруднення практично не здійснимий, бо існує поважний відсоток таких мешканців Америки, які воліють користати зі закону про допомогу безробітним, як діставати винагороду за працю. Ледарі були, є у будуть у всьому світі, а в Америці є особливо багато спекулянтів на отримування задармо стейтової чи федеральної допомоги, аби тільки не працювати.

Проте число затруднених в Америці імпозантне. За статистикою з 1981 року було у цій країні 100 мільйонів 397,000 постійно затруднених — тепер є їх більше. Відоме у світі прикметне Америці явище, що навіть мільйонери знаходять собі якусь працю, платну чи безплатну. Мільйонери мають громадсько-політичні амбіції і кандидують на різні виборні становища: передвиборча аґітація вимагає таких велетенських сум, що бідна людина з найкращими кваліфікаціями на даний уряд — не може старатися за нього. Це привілей людей заможних.

І тому й День Праці в Америці наче автоматично пригадує, що Америка — країна найбільшого добробуту й, зокрема, американський робітник найвище платний у цілому світі. Криза в різних ділянках продукції, головно в автомобільному промислі, спричинена саме високими коштами продукції в наслідок високих заробітних платень і різних інших так званих „бенефітів": тому трудно витримати суперництво з імпортованими з Японії, Південної Кореї чи Тайвану товарами, де винагорода смішно мала в порівнянні з американськими платнями. Світ праці в Америці охоплює теж не тільки робітників, але й працедавців. Це гарне свято, це гарна традиція поклонятися праці, без якої людина не в силі жити.

Людмила Волянська

ЩЕ ГІРШЕ, НІЖ ВАЛУЄВЩИНА...

I.

Про русифікацію України під совєтською займанщиною, як і про підневільний стан українського народу „під караулом" старої „білої" Росії, писали українські часописи не раз, бо для цього саме життя давало і дає нові й нові докази того, яким гірким є чуже ярмо для нашого народу. Ось таким доказом того, що дійсно „горе поневоленим", є найновіший документ — таємні постанови комуністичної партії „всесоюзного засягу", і, звичайно, „рад міністрів" і „міністерств освіти", що поширюється тепер в самвидаві, надісланий нелегально закордон. Тут його поширено Закордонним Представництвом Української Головної Визвольної Ради по українській пресі у вільному світі теж з відповідним коментарем від цієї ж ЗП УГВР, що і було надруковане в „Свободі" ч. 165, з середи, 31-го серпня, для нас усіх пильного прочитання і вивчення, що саме діється „на нашій, не своїй землі", в Україні.

Це великий розміром (і важливістю) матеріял, розміщений у згаданому числі щоденника на першій, третій і четвертій сторінці (коли б його помістити було разом, то це були б майже дві сторінки щоденника). Не будемо сумніватися, що українці в діяспорі цей документ нашої неволі пильно прочитають, разом з коментарем ЗП УГВР, яким розпочато інтерпретацію на Заході цих матеріялів, до якої будуть додаватися доповнення і коментарі, бо це адже проблема преважливого для нашого народу питання: бути чи не бути йому вже навіть не в „народів вольних колі", а просто-напросто — зберегти свою національну окремішність, не стати, як писав Шевченко, людьми — безбатченками, без власної національности, як якийсь кисіль „та ще й несмачний кисіль..."

Ось такі доповнення слід подати і підкреслити ті моменти, що є „дуже нові", або „майже нові" у цих уже не загальникових, а надто конкретних інструкціях.

Особливо цікаві „Додаткові заходи" самого вже „українського республіканського" міністерства освіти, що охоплює собою 31 окремий параграф, де в кожному параграфі — кілька порад, що робити, щоб російська мова стала пануючою мовою не тільки в зросійщеному вже не від сьогодні місті, але й на селі; не тільки в прилюдних місцях, але й в найінтимнішому колі родини. Ця „наука" дуже прагматичного характеру, як саме цього всього добитися.

Цікава точка по черзі ч. 3. Хто, наприклад, вчився в совєтській школі, знає, що там кількість учнів по клясах велика. В моїй клясі в десятирічці ч. 57 у Києві у свій час було по 40 учнів, або й більше. Це так для ощадности: менше учителів — менше треба платити „зарплати". Тепер (тільки для вивчення російської мови, а не інших предметів), якщо кляса матиме вже 25 учнів, то таку клясу ця „третя точка" наказує „ділити... на дві підгрупи"; тобто тут буде на одного учителя припадати по 12-13 учнів. Але ще „краща" пропорція буде від 20-го лютого 1984 року, бо в точці 13-ій цього „Додатку" вже є порада мати „розрахунок — один викладач на вісім студентів"... Такого „блага" не передбачається ніякому іншому предметові, а вже найменше українській мові. Хоч знаємо не від сьогодні про катастрофальний просто стан навчання української мови, про що писалося в найновіший час сливе в матеріялах майже кожного українського дисидента, що тепер карається по концентраційних таборах і тюрмах.

Не менш цікава точка ч. 6, де сказано про „навчання дітей російської мови в дошкільних закладах, зокрема в сільських місцевостях". Отже, що буде тут діятися? Знаємо, що середньошкільні учителі, ті, що їх в Галичині звали „професорами", тобто викладачі окремих дисциплін, у тому й російської чи іншої мови, нічого спільного не мали з вихованням передшкільного віку дітей у дитячих садках. Тут „урядували" вихователі, які для цього кінчали не філософію, а „дошкільні факультети". Тепер буде інакше. Вчителі російської мови будуть навчати дошкільнят, якщо такі учителі „не мають повного навчального навантаження". Це „добровільно-примусове" завербовування учителів старших кляс школи для дошкільної роботи дасть подвійну користь „партії й державі": учителі не дармуватимуть (по сільських школах, звичайно, не багато кляс, і такий учитель, теж „звичайно", не перевантажений годинами), а дрібні діти вже змалечку вчитимуться „цвенькати по-московськи", як казав все той же наш незаступний ніде і ніколи Шевченко.

Не менш зловісна точка ч. 15., яку підкреслено і в коментарі ЗП УГВР. У ч. 15 завуальовано сказано, що годі забавлятися у вивчення чужих мов, бо невільникам XX віку, українцям у СССР, навіщо вони? За них говоритимуть речники з Москви й Ленінграду, росіяни й інші космополіти, а малоросам можна знати трохи лише своє рідне „нарєчіє", та й то „суржиком", а вивчати замість чужих мов треба російську мову. Так само і з медичною підготовкою, тобто, навчання про гігієну й першу допомогу тощо. Ось дослівно написано тут таке: „З метою підвищення якости підготовки вчительських кадрів усіх фахів з російської мови в педагогічних інститутах і педагогічних училищах з українською мовою навчання збільшити число годин на вивчення російської мови, використовуючи для цього час, відведений на вивчення навчальних дисциплін і на медичну підготовку, в потрібних випадках — частину часу, відведеного на вивчення чужоземної мови".

(Продовження буде)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про приріст нашого населення

Не треба було доконче аж перепису населення у ЗСА, щоб знати, що приріст білого населення тут помітно зменшився, а т. зв. „бейбі бум" після Другої світової війни вже давно перейшов до історії.

Не менше промовисті є докази малої кількости народин у нашій громаді. Про це знають добре без статистичних даних наші церкви, школи і організації молоді. Справді куди не оглянемося важко найти молоду українську родину, де було б більше як двоє-троє дітей, а коли трапилася одна українська родина, що має їх десятеро, то і батьки і діти стали славними в цілій спільноті та викликають загальний подив.

Як інакше було в наших родинах, зокрема священичих і селянських, перед Другою світовою війною, коли го шестеро чи восьмеро дітей не було ніякою сенсацією, дарма, що виховували їх у куди скромніших побутових обставинах.

Але це було, як звикли ми постійно говорити, в зовсім інакшому кліматі, як економічному, так і моральному.

Тепер на малий приріст населення складається стільки різних факторів, що важко їх навіть усіх вирахувати, а всі вони нам добре знані та мають оправдання.

Яке, однак, в обличчі цього виглядатиме наше майбутнє? Коли ходимо вулицями Ню Йорку, то до питання вузько українського ставимо собі ще і загальне: яке майбутнє білої раси?

Відповідь, звичайно, на ці питання доволі песимістична.

Аж ось тут, вакаційні відвідини на одній із українських літніх осель пробудили у нас оптимізм, що воно ще так не є зле, як виглядає з приростом вільної української спільноти. Можливо, що це був щасливий збіг обставин, скажуть песимісти, але все ж факт залишається фактом, що ми побувавши над озером, на т. зв. „дитячій пляжі" нарахували там в одному часі 24-ро дітей нижче шкільного віку. Не менше позитивним був факт, що всі вони, як і їхні молоді матері щебетали ввесь час українською мовою.

Знаємо також, що не світили пусткою цьогорічні літні табори для молоді, а на деякі з них навіть не приймали із-за заповнення усіх місць.

Якщо хтось із читачів мав нагоду побувати на одному із літніх українських фестивалів, то і там можна було бачити, що наша спільнота таки росте, хоча не так сильно якби ми всі собі цього бажали.

Значить, не так погано із ростом нашої громади. Проблема, однак, лежить в тому, щоб ми, як спільнота, постійно допомагали всіми можливими засобами у вихованні цих дітей, що сьогодні ще виключно під материнською опікою. Як досі, ця допомога не велика. У нас майже зовсім немає цілоденних садочків для малих дітей працюючих матерів, немає відповідних світличок і шкіл, де б дитина не тратила набутого в перших роках життя знання української мови, де б було справді українське середовище, яке йшло б рука в руку з українським родинним домом.

О-КА

Репатріяція до Совєтського Союзу

(К. М.). Після капітуляції Німеччини до Совєтського Союзу їхали довжелезні потяги з демобілізованою совєтською армією з Австрії, Чехо-Словаччини, Мадярщини і Німеччини. Їх зустрічали квітами та оркестрами.

Одночасно йшли на Схід інші ешелони товарових вагонів. Їх двері були замкнені. Під посиленою вартою виходили з потягів колишні полонені, в'язні концентраційних таборів, „остівці", примусово забрані на працю до Німеччини.

Західні союзники, заморочені перемогою над Німеччиною, визнали громадянами Совєтського Союзу всіх, кого такими вважали совєтські репатріяційні комісії. При кінці Другої світової війни на території Німеччини і решти західніх країн знайшлося більше п'яти мільйонів колишніх совєтських громадян. У те число входили і т. зв. „остівці" — робітники зі Сходу.

У Ялті підписано умову, згідно якої репатріяція мала бути добровільна. Примусової репатріяції не передбачувано. Така репатріяція стосувалася тільки тих, кого узято в полон у німецькому військовому одязі, і хто був у совєтській армії після 22-го червня 1941 року.

Намір совєтського уряду, повернути всіх колишніх совєтських громадян СССР не зустрів належного спротиву з боку західніх союзників і зрозуміння того, що чекає репатрійованих осіб. А Москва не хотіла допустити у Західній Европі створення політичної еміграції.

Примусова репатріяція закінчилася 1947 року. Частину совєтських полонених вивезено англійськими кораблями до Мурманська та Одеси, де їх розстріляли війська НКВД. Англійська влада передала Совєтському Союзові навіть т. зв. старих емігрантів з нансенівськими паспортами, які під совєтською владою не були. У Парижі НКВД одверто полював за совєтськими громадянами, які не хотіли вертатися. Разом повернено до Совєтського Союзу при допомозі американської та англійської

(Закінчення на ст. 4)

Богдан Й. Тарнавський

СКЛАДІМ АКТ ОСКАРЖЕННЯ

(У 50-ліття штучно створеного Москвою Великого голоду на Україні)

II.

Чи не є в тому й дивний секрет невмирущого існування жидівства протягом тисячоліть, усупереч ударам долі, не зважаючи на їхнє розпорошення в діяспорі? Існування, яке без сумніву підтримуване волею всемогучого Бога, є сперте на документації Священного Письма, на книгах Пророків, на Псалмах, на постійному заохочуванні видержати у вірності Сотворителеві світу, на свідченні про неволю, поневіряння, переслідування народу, але як не диво, розповідь про трагедію створювала постійно ідею сили, жагу визволення.

Немає сумніву в тому, що удокументована розповідь, розповідь що її не притрусить порох забуття, записане слово сколихуватиме думкою і сумлінням людства протягом майбутніх століть. Ця документована розповідь не дозволить вичерпуватись спроможности нашого ума розуміти та відчувати терпіння нашого народу не як невдачу і засуд на смерть, але як шлях до перемоги. Бо хіба ж доктрина християнства не спирається на факт страждання, яке завершується перемогою воскресення?

Тож у духовому нашому наставленні мусять бути не прокльони, а молитовне звисочене прохання: прийми Господи жертву та муки нашої нації і доведи її до перемоги прикрашеної волею, самобутністю та славою України. А в щоденних практичних зусиллях повинна домінувати у нас працьовитість, обов'язковість, докладність у документації.

Наголосу на документацію неможливо переголосити!

У виготовлюванні документації важливим теж є не лише її кількість, але й якість, її зміст, висловлений мовою зрозумілою читачеві. Йдеться не про дешеву пропаганду, а про так зібраний і складений матеріял, який ніколи, ні за яких обставин не перестане бути актуальним.

Не менш важливою є спроможність розповсюджування опублікованого матеріялу.

Публікації

Ось тому й заанґажовано Гарвардський Інститут Україністики до проєкту публікації про Великий голод 1933 року.

Наукова праця, яка спиратиметься не на почуваннях та наших уподобаннях, а буде відкликом до розуму, до справедливости, яка буде конкретним і наглядним актом обвинувачення Москви, матиме значно сильніший відгомін, ніж досі друковані українцями книжки на тему цього страхітливого нещастя.

Нещасть на світі багато. Вістки про жорстокості не зворушують ситого обивателя ще вільного Заходу. Чи дуже переймається хтось нуждою Банґлядешу, незавидною долею Камбоджі, В'єтнаму, різнею в Індії, голокостом вірмен, мордуванням Афганістану? Тому нещастя України спричинене наступом московського імперіялізму мусить бути насвітлюване при повній та солідній документації як нещастя усіх людей, як загроза для всіх країн. Бож насувається наглядний висновок, якщо Москва була спроможна на голодові злочини в Україні таких катастрофальних вимірів, тож не повагається злодіяти в якій небудь іншій країні, яка стоятиме на перешкоді Росії в її експансії, щоб поневолити цілий світ.

Дирекція Інституту Українистики в Гарварді підшукала й запросила до праці авторів — не-українців, добачаючи в тому практичну доцільність. Готується до друку обширну працю, автором якої є відомий дослідник, совєтознавець, шанований серед широких кіл інтелектуалістів Заходу, проф. Роберт Конквест, а його співробітником є д-р Джеймс Мейс, історик та спеціяліст у ділянці історії України двадцятого століття. Ця праця це — широке полотнище — насвітлює трагедію Великого голоду 1933 року не як якийсь кошмар та дивовижний вибрик долі, а як консеквентний наслідок злочинної політики загарбника. До названих дослідників доходить ще один спеціяліст демограф з тонким знанням совєтських ситуацій, бож прожив у Совєтському Союзі значну частину свого життя, та ще один молодший науковець — історик з університету у Вірджінії. Досліджуванням призабутого голоду 1920 років займається японський науковець Казуо Накай, якого обширна стаття уже появилась в Гарвардському квартальному журналі українистики.

Крім того Головна Екзекутива ФКУ перевидала англомовну книжку Олексія Воропая, яка в оцінці рецензента зворушливо насвітлює характеристичний де-

(Закінчення на ст. 4)

Д. Юник

ЗА ПІВТОРА РОКУ — ПОНАД СІМ МІЛЬЙОНІВ ЖЕРТВ

Найстрашніший і найбільш до неба вопіющий злочин проти людства за цілу його історію, під гаслом большевика Леніна: „Наша найсильніша зброя — голод", був вчинений совєтами під керівництвом Сталіна в роках 1932-1933, голодомор українського селянства, штучний голод, небачений до того часу в світі, який забрав Україні від семи до десяти мільйонів людей. Тисячі безоглядних садистів, „десятитисячників" і „двадцятип'ятитисячників", змобілізованих і присланих комуністичною Москвою „з центру", разом з місцевим шумовинням та переважно неукраїнцями-комсомольцями, допомогли большевикам здійснити цей геноцид і допомогли, за допомогою „п'ятих колон" у світі, пропагандою і підкупством, закрити очі цивілізованому світу на цей безпрецедентний в світі злочин. Вільний Захід з байдужістю сприйняв Український Голокост — трагедію України.

Щоб замаскувати та подати якусь причину, комуністи видумали „клясову боротьбу" проти „куркулів": куркулем був кожний український хлібороб, який умів вирощувати хліб, без огляду на кількість десятин власної землі. Він мав бути знищений, без огляду на немовлят , дітей, старців чи немічних у його родині. Всі ті, котрих не загнали в колгосп, підпадали під тавро „куркуля" або „підкуркульника." Це був геноцид українського народу під покришкою клясової боротьби, переслідування українців, які продовжуються посьогодні під іншими назвами, як буржуазний націоналізм, вороги народу тощо, але вже іншими способами: залякуванням на основі фальшивих обвинувачень, висиланням на роботи на Далекий Схід, концтаборами, запроторенням у психіятричні „лікарні", вкінці — заселюванням українських земель чужинцями, головно росіянами.

Ми є свідками, що вільний світ і нині, під впливом совєтської пропаганди і т. зв. „прогресивних" груп і рухів за кордоном, не усвідомлює собі великої небезпеки і його власної загибелі та загибелі вільної демократичної системи, якщо б здійснилися бажання володарів з-під комуністично-інтернаціональної покришки. Червоній Москві вірили і вірять збаламучені прогресисти, зактивізовані і фінансовані комуністичними агітаторами та агентами, які служать Москві, тут, на Заході.

Колись під білою російською владою тривало винищування українського народу, щоб був „один цар, один народ, одна віра". Колись Петербург був збудований на кістках українських вільних козаків. Було переведено ліквідацію Запорізької Січі і козацтва та закріпачення усієї української людности, про що читаємо в Шевченка. Але те, що вчинила і чинить червона Москва, перевищує всі злочини Москви білої. Мартирологія України відома нам. Це в найновіших часах ув'язнення і завдавзння в концентраційні табори цвіту української нації, на будову Байкало-Амурської маґістралі (БАМ), у вічні мерзлоти Півночі і Сибіру, де потом і кров'ю українських синів і дочок провадяться каторжні роботи для імперії — СССР, а в Україні в той час нищать духові і матеріяльні надбання; йде руйнування стародавніх церков, палення або ліквідація бібліотек, архівів з історичними документами, вивезення старих музейних експонатів, археологічних знахідок з України, нищення, понижування і русифікація нашої мови, ліквідація різних національних культуротворців і їх творів, нищення Української Православної Автокефальної і Католицької Церков та їх ієрархії, священства і віруючих.

Всупереч цьому фізичному і духовому нищенню Україна все таки жива і живе.

Боже Провидіння дозволило малій частині народу вирватися з рідної землі та поселитися у вільному світі. Життєва дорога цих українців була тяжка, заповнена терпінням і нестачами, але подивугідна сила української вдачі поборола початкові труднощі і перешкоди, і українська громада поза межами України стала носієм боротьби за свободу свого поневоленого народу та збудником вільного світу з летаргічного сну, до якого приспано цей світ совєтською облудною пропагандою. Це історичне завдання виконують українці на поселеннях у всіх ділянках збірного нашого життя; згадати хоча б Гарвард, енциклопедію, діяльність наукових установ — НТШ, УВАН, УВУ, УКУ, нашу пресу, Братські союзи, кредитівки, професійні товариства, мистецькі ансамблі, жіночі, комбатантські й молодечі організації: Пласт, СУМ, ОДУМ, або такі, як Американці в обороні людських прав в Україні чи Ліга оборони українського імени, і т. д., і т. д. Це величезні, тяжкі і коштовні цінності, які наша громада вкладає. Лише один недолік нас стримує та перешкоджає нам, це політична роз'єднаність, що некомпромісовістю, нетолеранцією , амбіціонерством, невгнутою поставою до інакодумаючих спричинює розбрат. Це гальмує розвиток, а щонайгірше — шкодить нам на зовнішній арені політичних дій.

* * *

З усіх наших народних нещасть, найбільш найжорстокіша була трагедія голодомору, 50-ту річницю якого нам доводиться пригадати світові.

За півтора року (1932-1933) з голоду померло від семи до десяти мільйонів українських селян на своїй власній, найродючішій в Европі землі. Якщо прийняти, що з голоду загинуло до 10-ти мільйонів людей, то тоді денно вмирало 15-20 тисяч душ, — кожної години безперервно з голоду гинуло коло тисячі осіб! Таке страхіття ледве чи знала уся історія людства. Метою цієї запланованої жорстокости совєтських комуністів було — зломити і покорити український народ назавжди. Але цей злочинний задум треба ударемнити. Світ мусить дізнатися про все.

Під цю пору на нашій землі слідкують за українцями тисячі КГБ-істів, міліції, дружинників, партійників тощо лише за тим, щоб ніхто не смів пом'янути жертви Великого голоду, пом'янути своїх батьків і дідів, чи земляків. Тому особливо важливо усім, кому пощастило вирватися з обіймів московсько-комуністичного душогубства, слід відзначити цю трагічну подію не лише у власнім колі, але вивести правду про неї на неукраїнський форум. Нашим святим обов'язком є вшанувати невинні жертви голоду. При цій нагоді мусимо піднести наші голоси до світу, ознайомити його із цим нечуваним злочином. Це можемо вчинити, якщо масово прибудемо в неділю, 2-го жовтня, на Меморіяльну маніфестацію до Вашінгтону, бо цим покажемо наші глибокі почування до країни нашого

(Закінчення на ст. 4)

Відбулось...

(Закінчення зі ст. 1)

Платон Корнеляк відслужив у асисті о. митрата д-ра І. Гриньоха, о. Євгена Гарабача, о. Мирона Мольчка, о крилошанина, декана Павла Когута і двох українських католицьких священиків-німців архиєрейську Службу Божу та виголосив проповідь до пластунів, повідомляючи при цій нагоді про недавню недугу Патріярха Йосифа та радість з приводу щасливого перебігу операції. Вірні, що вщерть виповнили собор, зокрема пластуни, яких було понад 400, помолилися на інтенцію здоров я Блаженнішого та накінці відспівали патріярший гимн. До Богослужби співав хор „Діброва", що складався в більшості з пластунок, під проводом пані М. Гарабач.

Після Архиєрейської Служби Божої на просторому городі, біля патріярхального дому, де міститься також домівка Пласту, господарі зустрічі сеніори і матері пластунів з Німеччини гостили усіх учасників перекускою, тим давши можливість погуторити пластунам зі знайомими та з громадянством Мюнхену. Ледве чи український Мюнхен бачив досі таку велику кількість пластунів, а коли їхній спів „Отче наш" задзвенів силою у соборі.то на не одному із облич постійних мешканців Німеччини — українців заблестіли сльози.

Після перекуски учасники і гості мали ще можливість оглянути фільм із святкувань 55-ліття Українського Пласту на пластовому таборі на Гохлянді та відвідин основоположника Пласту д-ра Олександра Тисовського; фільм роботи О. Процика. Відтак пластуни знову автобусами повернулися на місце зустрічі, де в годині 5-ій по полудні відбулося на площі ЮМПЗ святочне закриття. Його започаткували іменування двох пластунів скобів С.Спеха з Німеччини і А. Мандзія зі ЗСА, що його перевели голови КПСтаршини з Німеччини пл. сен. Марія Саляк і зі ЗСА пл. сен. Евстахія Гойдиш. Відтак відбулося надання відзначення Вічного Вогню в золоті за громадську, а передусім душпастирську працю при було ві храму в Люрді о. пл. сен. П. Когута з Франції. Прощальне слово до учасників голови ГПБ пл. сен. Любомира Романкова і подяка від учасників ЮМПЗ з терену ЗСА і Канади господарям зустрічі пластунам з Німеччини, що її склав пл. сен. Юрій Даревич та спущення прапорів закінчили тижневу зустріч. Увечері всі учасники і гості востаннє зібралися разом на святочній ватрі, якою провадив ст. пл. А. Онуферко. Після слова Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського, який підкреслював сильне почуття дружби пластової родини, що зроджується все з новою силою на таких спільних імпрезах, переплітались веселі та наст роєві точки. На закінчення представники поодиноких країн в тому також голови КПС: із Великобританії пл. сен. Оксана Паращак зі ЗСА пл. сен. Е. Гойдиш, і Німеччини пл. сен. М. Саляк забрали вуглики із останньої ватри, щоб їх заховати до чергової зустрічі пластунів із цілого світу, у 75-річчя своєї улюбленої організації.

Прощанням молодих учасників не було кінця і довго в цю останню ніч плила пластова пісня, а плач переплітався із сміхом і щирими розмовами. Круглолиций „німецький" місяць і далекі альпейські блискавки освічували шатра пластунів, а вчасний ранок сонцем прощав їх у дальшу мандрівку. Одна частина учасників із юнацтва вирушила автобусом під проводом пл. сен. Тані і Богдана Онищуків до Італії, а друга, в складі якої були розвідувачі поїхала під проводом пл. сен. Юрія і Дарії Даревичів до Франції, щоб відтак спільно у перших днях вересня повернутись на американський континент. У всіх у серці залишилися спогади соняшного і теплого Гохлянду та сердечности европейських пластунів, а на грудях пластових одностроїв чишається нова ясна відзнака, що немов символізує це сонце і синє небо, які безустанку ясніли через цілий тиждень зустрічі. Цю гарну відзнаку ЮМПЗ 83 в Німеччині виконано після проєкту мистця, колишнього пластуна Ростислава Глувка.

„У життя ми понесем, тризуба і лілеї стяг, для Пласту ми збережем щиру вірність у серцях..." співали пластуни у пісні зустрічі, що її склав пл. сен. І. Волянський з музикою ст. пл. Юрія Дубицького з цією піснею на устах пішли вони у дальшу пластову мандрівку, з найкращими споминами гостинности і дружби своїх друзів з Німеччини, що так щиро та тепло до себе пригорнули.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Увага! *Увага!*

ДЖЕРЗІ СИТІ, БАЙОН І ОКОЛИЦІ!

Заходом

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

в Джерзі Ситі, Н. Дж.

організується

ЗБІРНА ПОЇЗДКА АВТОБУСОМ до ВАШІНҐТОНУ на МЕМОРІЯЛЬНУ МАНІФЕСТАЦІЮ

відзначення 50-ої Річниці Великого Голоду в Україні, 1932-1933 років,

в неділю, 2-го жовтня 1983 року.

Виїзд автобусів зазначеної неділі, о год. 6-ій ранку з Джерзі Ситі; поворот з Вашінґтону — 6-та год. веч. Кошт поїздки — 20.00 дол. від особи.

Зголошуватися слід якнайскоріше, тел.: **(201) 795-0628** або **(201) 656-7755**.

Нехай не буде поміж нами байдужих. Всі, як один їдьмо до Вашінґтону, щоб промовити одним могутнім голосом про штучний Великий голод — Голокост нашого народу, в столиці Америки і вільного світу, у Вашінґтоні.

Управа Українського Народного Дому у Джерзі Ситі

ЛИСТИ КРАЙОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДО СКВУ У СПРАВІ УККА І УАКР

12-го серпня 1983 р.

До Хвального
Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців
Торонто, Канада

Високоповажані Пані й Панове!

Організація Державного Відродження України, член основник Українського Конґресового Комітету Америки, повідомляє Вас і рівночасно заявляє, що від XIII-го Конґресу УККА, Український Конґресовий Комітет Америки на ніякому форумі, ані в жадній формі не репрезентує ОДВУ. Ми піддержуємо зголошення Українсько-Американської Координаційної Ради, як Крайової Репрезентації Українців ЗСА у Світовому Конґресі Вільних Українців і віримо, що ця справа буде позитивно полагоджена для добра української спільноти в ЗСА.

Д-р Богдан Шебунчак, голова
Мгр Володимир Яців, секретар

Чикаго, 18 серпня 1983 р.

До Президії Секретаріяту
Світового Конґресу Вільних Українців
Торонто, Канада

Хвальна Президіє!

Головна Управа Українського Золотого Хреста в Чикаґо, Ілл., ЗСА, повідомляє Президію Секретаріяту СКВУ, що після неправильного переведення XIII Конґресу Українців Америки, теперішній Український Конґресовий Комітет Америки з його Екзекутивою не репрезентує нашої Крайової Організації з її Відділами в ЗСА.

Головна Управа Українського Золотого Хреста визнає за свою Крайову Репрезентацію Українську Американську Координаційну Раду і вповні її піддержує разом з іншими Українськими Крайовими Організаціями в ЗСА.

Залишаємося з правдивою пошаною
за Головну Управу Українського Золотого Хреста

Наталія Іванів, голова ГУ УЗХ
Ореста Яримович, секретар ГУ УЗХ

15 серпня 1983 р.

До Президії Секретаріяту
Світового Конґресу Вільних Українців
Торонто, Онт., Канада

Вельмишановні!

З огляду на події які відбулися на XIII Конґресі Українців ЗСА в жовтні місяці 1980 року, та слідувані невдачні переговори української громади в ЗСА з теперішніми провідниками УККА, Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) в ЗСА повідомляє, що теперішній УККА не репрезентує наше Об'єднання ОДУМ в ЗСА.

При цім ми рівнож повідомляємо, що ОДУМ в ЗСА на форумі СКВУ репрезентує Українсько-Американська Координаційна Рада.

З правдивою пошаною та
щирим одумівським привітом

За Головну Раду Старших
Виховників ОДУМ в ЗСА

Андрій Шевченко, голова
Іван Павленко, референт Зовнішних Зв'язків

З великим горем і смутком повідомляємо, що 25-го серпня 1983 року, на 57-му році життя, несподівано, помер

бл. п.

ЮРІЙ ФЕДОРОВИЧ БУЛЬБЕНКО

ПОХОРОН відбувся 29-го серпня 1983 р. на українському кладовищі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

РОДИНА ПОКІЙНОГО

Несподівана смерть д-ра Івана Чорнія

Не судилось мені, як багатьом друзям, які живуть у різних місцях вільного світа покійного Івана Чорнія, відпровадити його востанню дорогу і сказати в востаннє—прощай. Смерть була така нагла й несподівана, дослівно на порозі у лікаря, що навіть не хочеться вірити.

Так закінчилось життя порівняльно молодої, багатонадійної і повної плянів людини, д-ра Івана Чорнія, який помер 21-го липня 1983 року у Мюнхені, Німеччина, на 58-му році життя. Св. п. Іван Чорній весь час був здоровий і безперебійно працював, бувши відповідальним керівником видавництва „Сучасність" у Мюнхені. Ніхто, ані він сам не міг навіть подумати про таку несподівану смерть. На жаль, ніхто не знає ні дня, ні години, коли Всевишній Господь покличе нас до себе. Не знав і св. п. Іван, якому довелося покинути цей світ у розгарі різних плянів.

Знаємо одну незаперечну правду—хто народився, напевно, буде мусіти померти, але не знаючи коли, бо нікому не відомо, скільки кому Всевишній Господь призначив прожити. На жаль, свідомість цієї незаперечної дійсности не зменшує нашого душевного болю по втраті дорогої нам людини, а тим більше, близької нам людини, яка все своє життя не жила тільки для себе і своїх потреб, але для своєї громади у вузькому значенні, а батьківщини у широкому. Такою людиною був Іван Чорній.

Св. п. Іван Чорній належав до тієї ґенерації,яка формувала свій світогляд під час і після Другої світової війни. Його юнацькі роки припали на тяжкі воєнні роки. Збагнути суть і зміст цього часу не так легко, а був це час важкий і жорстокий, він, напевно, позначився і на стані здоров'я тієї ґенерації. Йому і багатьом його товаришам не довелось закінчити середню освіту там, де він її починав,на рідних землях в Бережанах. І. Чорній був родом з Бережанщини і в Бережанах ходив до гімназії, якої йому не довелося закінчити з відомих причин. Поворот большевиків, які вдруге окупували українські землі, примусив наших людей втікати з рідних земель.

В часі цього великого ісходу й Іванові прийшлось покидати рідні землі і пробиватись на Захід. Там йому прийшлось пробиватись у чужому світі, щоб вдержатись на поверхні людського життя. Звичайно, це не приходилось легко у юнацькому віці, у відсутності родини та батьків. Приходилось Іванові переборювати не одні труднощі та успішно промощувати для себе життьовий шлях.

Ще на рідних землях св. п. Іван став членом Юнацтва Організації Українських Націоналістів. Опинившись після війни у Західній Німеччині, біля Мюнхену у Кальсфельді, а згодом у Варнер Касерне, він вписується до гімназії, щоб закінчити розпочату середню освіту, як також включається у мережу Юнацтва ОУН, в якій брав активну участь. Вибір свого спрямування Іваном був правильний і, можна сказати, визначальний у його житті.

При цьому слід взяти до уваги, що в той час без батьків можна було легко зійти на манівці, але Іван Чорній поставив собі за ціль—у першу чергу отримати належну освіту, щоб можна було успішно пробиватися у житті і служити своїй громаді.

Спочатку Іван склав іспит зрілости, себто здобув середню освіту, а після того вписався на студії права в Український Вільний Університет , які закінчив, здобувши звання доктора прав. Так своїми власними силами Іван оформив своє знання і звання.

Поруч цього Іван весь час брав активну участь в українському студентському житті, а згодом також у громадсько-політичному житті у Німеччині.

Іванові Чорнієві судилось залишитись у Німеччині, у Людвіксфельді, біля Мюнхену Тут він, одружившись, заклав родинне життя Господь подружжя Чорніїв нагородив двома доньками Оксаною і Татьяною. Як прикладний голова родини, батько дав своїм донькам родинне і глибоке релігійне виховання, як також належну освіту. На протязі свого короткого багатотрудивого життя був безперебійно політично активним, на протязі багатьох років був членом Політичної Ради ОУНз членом Закордонного Представництва УГВР і керував справами видавництва „Сучасність" у Мюнхені

Ще в березні 1983 року він брав безпосередню участь у Конференції ЗП УГВР у Ню Йорку. Тут названо тільки організації та інституції, у які він уклав значну частину своєї праці. Належить підкреслити, що Іван Чорній до кожної праці ставився серьйозно і виконував її солідно та з посвятою. У відношенні до інших був товариський і до кожного ставився зі зрозумінням. Мав широке коло товаришів і приятелів, які роз'їхались по різних континентах вільного світу.

Похоронні обряди довершили архимандрит Іван Гриньох, о. С. Дмитришин і о. Є. Гарабач при численній участі української громади у Мюнхені та представників українських політичних середовищ. На могилі св. п. д-ра Івана прощали мгр Марія Ребет від Політичної Ради ОУНз і о. д-р Іван Гриньох від Закордонного Представництва УГВР. Св. п. д-ра Івана Чернія похоронено у Мюнхені на цвинтарі Вальдфрідгоф.

В особі св. п. Івана дружина Анна втратила вірного і відданого друга в житті, доньки Оксана і Татьяна любого і незаступимого батька, Політична Рада ОУНз у ЗП УГВР—провідного члена, а українська громада приємну, милу людину, активного громадсько-політичного діяча. Хай світла пам'ять про Івана Чорнія залишиться надовго поміж нами.

Микола Галів

У МІСТЕЧКУ ДЖОЛІЄТ в Іллінойс-стейті від середини червня цього року сталося 17 убивств. Винуватців цих замахів не знайдено. Тому міська людність у числі 500 осіб вирішила збільшити висоту нагороди за викриття убивника чи убивць до 100,000 долярів. Досі нагорода була 40,000 дол., але ще ніхто не зголосився з відповідними відомостями. Тепер сподіваються, що нова сума розв'яже язики тим, що щось про ці вбивства знають.

У ЧИКАҐО ПІДЛІТКИ дівчата через своїх правників з Американської Юнії Громадських Свобід домагалися відкинення судом нового закону про аборти, ухвалено о стейтом Іллиной рік тому. На підставі цього закону, про аборт вагітної неповнолітньої дівчини мають інформувати її батьків 24 години перед плянованим абортом. Апеляційний суд відкинув супліку проти цього закону й визнав закон „конституційним". Закон діє в стейті з 1-го вересня минулого року.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

із сумом повідомляє, що 16-го липня 1983 року відійшла у Вічність у віці 88 років

ВИДАТНА ГРОМАДСЬКА ДІЯЧКА

бл. п.

НІНА ОНАЦЬКА

Народжена на Київщині, закінчила природничі студії в Київському університеті і одружилась із молодим журналістом Євгеном Онацьким. Подружжя виїхало разом у 1919 р. до Відня, а потім до Італії, де Є. Онацький став членом української дипломатичної місії. Ніна Онацька працювала секретаркою военної місії для полонених галичан. У 1923 р. Вона стала членкою української делеґації на Конґрес Міжнародного Жіночого Союзу в Римі. У 1947 р. подружжя Онацьких переїхало до Буенос Айрес в Арґентині і тут Ніна стала співзасновницею Союзу Українок Арґентини і була його головою в рр. 1949-1967. У рр. 1960-1966 стала головою Міжорганізаційного Жіночого Комітету, що згуртував представниць усіх жіночих організацій Арґентини. Стала заступницею голови СФУЖО в рр. 1951-1959. Її вибрано почесною членкою СФУЖО і Союзу Українок Арґентини.

Управа СФУЖО

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО СМЕРТИ

нашої Доброї МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ

св. п.

Анни Ільків

СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена у вівторок, дня 6-го вересня 1983 р., о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра

22 Схід 7-ма вул.

в Ню Йорку, Н. Й.

Покійна відбула довгі роки заслання. Похоронена в Рідному Черневі.

СПОЧИВАЙТЕ З БОГОМ ДОРОГА МАМО.

Родина

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 21-го серпня 1983 року відійшов у Вічність на удар серця, на 74-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, ВУЙКО І КУЗИН

св. п.

Іван Богдан Вертипорох

народжений у Львові.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися 24-го серпня 1983 р. в українській католицькій церкві у Ст. Пітерсбурґу, Фльорида.

Горем прибиті:

дружина — ЮЛІЯ, з дому ШТАЙНЕР
прибрана доня — ТАНЯ СІЛЕЦЬКА з родиною
кузинка — ІРЕНА ВЕРТИПОРОХ, Канада
кузин — ЕВГЕН ВЕРТИПОРОХ з родиною, Німеччина
братанка — ХРИСТИНА ВЕРТИПОРОХ-БОЛЮБАШ
блежча і дальша Родина в Україні і Канаді

На бажання Покійного, замість квітів, прошу складати пожертви на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД.

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля м. Керґонксон, Н. Й.

Субота, 17-го вересня 1983 року

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

8:30 год. веч. — КОНЦЕРТ

„НАМИСТО" — *вокальний ансамбль*
Керівник: **ПЕТРО КРУЛЬ**
ІРЕНА ПЕЛЕХ — *піяністка*

10:00 год. веч. — ЗАБАВА. *Оркестра:* **ЧЕРВОНА КАЛИНА**
Конферансьє: **АНЯ ДИДИК**
Після програми:

Вибір **МІСС СОЮЗІВКИ — 1984**

SOYUZIVKA
UNA ESTATE
Foordemore Road
Kerhonkson, N.Y. 12446
or cal
(914) 626-5641

За півтора року...

(Закінчення зі ст. 2)

походження, голосним протестом задемонструємо перед Білим Домом наш біль і наше обурення на той несусвітній злочин червоної Москви, вчинений над нашим народом.

Добре буде, коли вже відтепер кожний свідомий член нашої громади напише протест до Білого Дому Президентові, своїм конґресменам, сенаторам, пресі, телебаченню, звертаючи увагу на причину нашої Меморіяльної маніфестації, на подію — голодомор України з-перед 50-ти років, та вкаже на постійний геноцид і етноцид українського народу, запрошуючи їх взяти участь у цій протестній маніфестації і пригадуючи їм лагідно про те, що в 1984році будуть нові вибори, а ми адже є виборцями; потрібним є, щоб усі церкви, комітети, організації заохочували своїх членів писати та пересилати листи своїм законодавцям та засобам масової інформації: пресі, радіо та телевізії.

Тож участь у Меморіяльній маніфестації 2-го жовтня обов'язкова. Що більше нас буде, то більший буде успіх. Пригадаймо собі стотисячну маніфестацію при відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні, чи 13-титисячну участь у травні, на поминках цього року в Савт Бавнд Бруку. Це є наш обов'язок перед мільйонами жертв Великого голоду. Це наш обов'язок заманіфестувати правду про цю потрясаючу трагедію нашого народу перед світом; це наш обов'язок морально підтримати наших сестер і братів на рідних землях, де їм самим згадати Український Голокост суворо заборонено.

Нам не можуть бути байдужі виснажені голодом до безсилля, виголоднілі жертви, котрі тисячами денно помирали по хатах, по полях, вулицях і дорогах родючої України. Нам не можуть бути байдужі висхлі від браку їжі діти, котрі падали від голоду, з благанням підносячи висхлі рученята по рятунок: „Мамо, їсти!" І, недочекавшись, помирали. Нам не можуть бути байдужі немовлята, котрі, при материних висохлих грудях, плачучи до знесилення, гинули разом з матерями. Нам не може бути байдужа розпука батьків, які були безсилі дати своїм дітям кусничка хліба, що його вони (хлібороби) виростили та котрий від них силою відібрав лютий окупант.

Тому наш обов'язок супроти нашого поневоленого народу піднести голос та розкрити цей страшний і прихований злочин червоної Москви. Очі Америки і цілого світу будуть звернені на нас і розголос повинен пролунати далеко і широко.

* * *

На відзначення жертв цього голодомору створено Крайовий Громадський Комітет, до котрого були запрошені усі церковні, політичні і світські організації, на чолі та під патронатом наших трьох Церков. Члени КГК і його комісії — це працюючі люди, які лише у вільному часі провадять підготування до цієї Меморіяльної маніфестації. З подивом та признанням треба ствердити, що члени Комітету і комісій жертвують і своїм вільним відпочинковим часом по праці, і своїми вакаціями, щоб подолати труднощі і полагодити усі підготовчі праці, а є їх багато. Усі члени працюють без винагороди та ще самі оплачують дрібні видатки, як телефони, пошту, подорожі тощо.

Щоб підготовча діяльність ішла безперебійно, щоб був постійний зв'язок між КГКомітетом, комісіями та громадянством, щоб усі були своєчасно поінформовані та щоб усім зацікавленим були подані інформації і поради, створено Канцелярію з постійною службою і гуртом добровільців для полагодження адміністраційних справ, розсилання потрібних матеріялів, як брошур, плякатів, жетонів, квитків на концерт і т. д.

Українська громада Вашінґтону і околиць готується до щирого прийняття дорогих гостей з усіх сторін Америки, Канади і цілого світу.

Конче треба не забути всім прибулим мати чорні жалібні пов'язки на рукаві та свічки з чорними стрічками. Треба, щоб усі автобуси мали плякати з тематикою Українського голокосту; щоб демонстранти привезли із собою транспаранти на Меморіяльну маніфестацію. У кожній місцевості маємо своїх мистців, для яких не буде тяжко виготовити такі плякати на транспаранти.

Усі, кому дорога доля і майбутність нашого народу і нас самих, прийдуть 2-го жовтня на Меморіяльну маніфестацію, щоб доказати своєю присутністю патріотичні свої почуття. Цим привернемо увагу байдужого досі світу, щоб він зрозумів нашу долю, наші прагнення до самостійности, та доведемо большевицькому ворогові, що вже, доконані, теперішні і заплановані, його злочини не будуть більше прикривані фальшивою дезінформацією та фальшивою пропаґандою. Ми віримо, що відповідальні за злочин таки будуть покарані в майбутньому Нюренберзі. Ця Меморіяльна маніфестація буде теж моральною підтримкою для нашого народу в Україні, який бореться за волю.

Відбудеться пікнік церкви Чесного Хреста в Асторії

Асторія, Н.Й. — В неділю, 11-го вересня ц.р. в Богемському парку при 29-01 24-ій евеню в Асторії відбудеться традиційний вже кожнорічний пікнік-фестин української католицької церкви Чесного Хреста.

У багатій і різноманітній програмі пікніку, у якому звичайно бере участь більшість парохіян і запрошених ними гостей з Асторії і поблизьких околиць, будуть виграші, танці до яких приграватиме оркестра „Вечірня Зоря" та інші несподіванки. Отець парох Христофор Войтина, ЧСВВ, голова пікнікового комітету Неnсі Портерфілд і її заступниця Анна Коваль інформують, що в парафіяльному комітеті і серед осіб добровольців, на плечах яких лежить велика відповідальність за успішне переведення згаданого фестину, панує ентузіязм і охота до праці, бо усі вони, як теж велика українська громада, свідомі того що ввесь дохід з імпрези призначений для корисної справи — вдержання і уліпшення церкви. Дохід з цьогорічного пікніку буде призначений для викінчення залі під церквою і інсталяції штучного охолодження.

Отці Василіяне, комітет і організатори цієї небуденної імпрези надіються на велику кількість українців, які прийдуть на цю своєрідну зустріч парохіян, яка ще більше об'єднує їх духовно біля своєї церкви, а крім того приносить так потрібну матеріяльну користь для дальшої справної функціональности парохії і прицерковних організацій.

З діяльности Товариства Рідна Школа в Чикаго

Минають шкільні роки, настає час прощання із школою, учителями, товаришами, друзями. І як кожного року у червні місяці закінчився ще один рік у Рідній Школі Чикаго. Незабутній зворушливий день... Особливо хвилюючим він був для матуристів і абсольвентів, бо вже наступного вони вступають в нове самостійне життя. Але куди вони не пішли б, завжди будуть пам'ятати слова визначного українського поета В. Симоненка:

„Можна вибрать друга
і по духу брата
Та не можна рідну матір
вибирати.
Можеш все на світі
вибирати, сину,
Вибрати не можна
тільки батьківщину".

4-го червня ц.р. пройшов в нашій Рідній Школі. Зранку відбулася Служба Божа в церкві св. о. Миколая, де діти вислухали глибокозмістовну проповідь о. Климчука, який побажав усім учням доброго відпочинку під час літа. Потім під церквою відбувся показ фільму „Писанка", який зачарував дітей майстерністю писання писанок.

У шкільній авдиторії у присутності батьків відбулася остання програма, де виступили молодші кляси, які виконали ряд українських пісень і зворушливо продеклямували вивчені вірші. Учнів, які закінчили школу з дуже добрим поступом, директор школи мґр Оленка Прийма нагородила грамотами.

Так закінчився останній шкільний день у нашій школі. І ось настав вечір, який, можливо, надовго залишиться в пам'яті кожного присутнього, а особливо в пам'яті юних матуристів Рідної Школи в Чикаґо.

В чудовій залі свв. Володимира і Ольги, прибраній з великим мистецьким смаком Г. Сумик, відбулося традиційне свято випускників. При гарних столах засіли батьки, гості і громадські представники — учасники бенкету. За деякий час під звуки „Маршу молоді" І. Недільського до залі ввійшли 17 матуристів — хлопців і дівчат. Мов білі лебеді злинули на залю, і серця всіх присутніх вмить наповнилися великою гордістю за наш доріст. У кожного з них в руках була червона троянда як символ любови до своїх рідних. Пролунав студентський гимн „Ґаудеамус Іґітур". Настоятель собору свв. Володимира і Ольги о. митрат Маріян Бутринський провів молитву, яку підхопили всі присутні.

Учениці Ліля Куляс і Катерина Шоробура склала привітання учасникам врочистих зборів від абсольвентів школи. Святочна вечеря розпочалася виступом голови Рідної Школи Юрія Рихтицького, який в своїй промові висловив глибоку подяку добродіям Школи, а Уся Рихтицька вміло керувала цілою програмою вечора. Після передачі „Свічечки освіти" 10-ій клясі членами Студентського сенату, зі словами щирої любови і кращих побажань виступила директорка школа Оленка Прийма.

Надійшов час роздачі свідоцтв та відзначення визначних абсольвентів. На сцену піднялися: д-р Роман Дражньовський, директор Олена Прийма, і учителі — Дмитро Грушецький, Люба Маркевич і Надія Хойнацька. Рута Галібей не була присутня з причини вінчання її дочки.

Голова Шкільної Ради УККА, а заразом і голова матуральної комісії д-р Роман Дражньовський звернувся до абсольвентів з прощальним словом. Наші громадські діячі, як представники банків і фінансових установ, Юліян Куляс і дир. Роман Мицик вручили нашим найкращим учням грошові нагороди.

І так щадниця „Самопоміч" подарувала 1,100 дол. на стипендії, а щадниця „Певність" подарувала 1000 дол. на заплату в школі незаможнім учням. Український Народний Союз подарував всім учням по 25 дол. на ощадностеві конта. Першу і найбільшу нагороду в сумі 275 дол. дістала Тереса Куріца, яка також працює в щадниці „Певність" в Палатайні. Дві інші — по175 дол. дістали Катерина Шоробура і Ліля Куляс, а по 125 дістали Ігор Чорній і Роксоляна Рихтицька. Додаткові дві нагороди за дуже добрий поступ в навчанні одержали Роман Панчишин і Ірина Фішер.

Всі учні дістали подарунок — дереворит нашого визначного мистця Богдана Божемського.

Інженер Юрій Рихтицький, голова Рідної Школи, побажав нашим абсольвентам дальших успіхів в житті, а від абсольвентів прощала школу Тереса Куріца. Опісля відбулося відзначення заслужених довголітніх учителів школи, яке одержали Надія Хойнацька і Дмитро Грушецький.

В Матуральну комісію, яку очолив д-р Р. Дражньовський, ввійшли: мґр О. Прийма, директорка школи, Р. Галібей, Д. Грушецький, опікун 11-ої кляси, мґр Л. Маркевич, мґр Н. Хойнацька. Духовним опікуном був о. М. Бутринський.

Абсольвенти Школи Українознавства: Теодор Винниченко, Ігор Дяченко, Петро Зеленко, Христина Копистинська, Ліля Куляс, Тереса Куріца, Христина Марчук, Адріяна Надзікевич, Христина Олійник, Роман Панчишин, Роксоляна Рихтицька, Олександер Сумик, Ірина Фішер, Роман Форович, Юрій Чемеринський, Ігор Чорній і Катерина Шоробура.

На закінчення вечора о. митрат Маріян Бутринський провів молитву, а всі присутні відспівали український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Під звуки оркестри „Водограй" розпочалася чудова забава, яка продовжувалася до білого ранку.

Щасливого вам майбутнього, дорогі юнаки і дівчата!

Олександра Мудра

„ЗРАЗКОВА В'ЯЗНИЦЯ" в Гоміні, Оклагома, яку відкрито було з великими фанфарами кілька років тому, збудована на понад 400 в'язнів-кримінальників, вийшла цілком з ужитку через збройний бунт в'язнів, який виник тут на останній кінець тижня місяця серпня. Під час бунту вбито одного бунтівника-в'язня і поранено 22 особи „з обох боків". П'ять тюремних будинків серйозно пошкоджено. Бунт викликало перенаселення в'язниці (замість призначених чотирьох сот тут було 700 в'язнів) і через кількаденну спеку, що сягала день-у-день понад 100 ступенів Фаренгайта. Тепер цих в'язнів „розпарцельовано" по інших тюрмах стейту.

ДЕЯКІ ВІРУСИ, УВЕДЕНІ в клітини людського організму, можуть міняти генетичну структуру клітини й „лікувати" — насправді направляти — спадкові деякі дефекти-хвороби, — каже модерна медицина, сподіваючись цим шляхом вносити коректу в природу людей з позитивною метою. Такі успішні корективи були проведені в Сан Дієго ляборatорійними дослідниками. Це перший раз в історії медицини скориговано вроджену в дефективному людському мозку ваду. Учені кажуть, що з ляборaторії таке лікування вірусами людського дефективного мозку пересунеться до шпиталів для загального лікування хіба що за чотири-п'ять років.

Now available:

additional copies of The Ukrainian Weekly's special issue on the

GREAT FAMINE.

Order by writing or calling The Weekly at (201) 434-0237

Бл. п. Дарії Ярославської

„ПРАПОР"

НОВЕЛЕТИ

Тверда обкладинка. 12.00 дол. з пересилкою.
Книжки можна набути: ROMAN STOLARCHUK
189 Garfield Pl., Maplewood, N.J. 07040. Tel. (201) 762-8676

таль того голодового лихоліття. Проявляться теж 300-сторінкова книжка Мирона Долота й 40-сторінкова брошура того ж автора. Плянується зготовити переклади тих англомовних праць на інші мови передових країн світу.

Виготовлювання цих публікацій та реалізування цілого пляну, який включає теж і наукову міжнародну конференцію, організування архіву, виступи на університетських форумах у Великобританії, Ізраїлі, Канаді натрапляє на труднощі: брак людського кадру, нелегкий доступ до державних архівів, брак грошових засобів, брак часу й швидкість його лету, що спричинює ускладнення в дотримуванні настановлених реченців.

ФКУ дотримує слова

Але всі труднощі завзято поборюється. Весь плян буде повністю здійснений.

Складім акт...

(Закінчення зі ст. 2)

У чому сила такого запевнення? Який доказ на те? Доказом є дотримування слова в минулому. Пройдена діяльність ФКУ, яка базувалась і базується на правдомовності та реальній оцінці не лише потреб, але й наших спроможностей. Не фантазування, а конкретність. ФКУ дотримував даного слова. Всі наші звернення, заклики та обіцянки віддзеркалювали чесно труд і натугу в здійснюванні крок за кроком усього, що обіцялось. Дотримано і здійснено пропоновані українській громадськості плянування. Адже існує в одному з найкращих університетів світу центр україністики. Не лише існує але й діє, здобувши вже широкі ділові міжнародні контакти, наладнавши видавничу, дослідницьку, педагогічно-навчальну діяльність, яку характеризує не доривочність, а постійність. Це високого рівня, динамічний процес розвитку української науки. Силу, повагу, значення Українського Гарварду може заперечувати хіба лише упереджена людина. Відносно коротка це діяльність Українського Гарварду дала вже корисні наслідки, якими може справедливо похвалитись кожен, хто став співучасником того діла своєю прихильністю, підтримкою, жертвенністю.

Жертвенність

У зусиллях для гідного відзначення 50-ліття Великого голоду, відзначення тривалими пам'ятками у формі друкованого слова, для випуску низки публікацій, для створення спеціяльного дослідного центру мартирології України, потрібно нам допомоги кожного свідомого українця. Потрібно грошових засобів, потрібно жертвенности широких кіл нашого громадянства.

Наша жертвенність, її натуга, засяг, динаміка, вказує не лише на те, що ми маємо, але й на те, хто ми є. Свідчити про трагедію Великого голоду 1933 року треба не лише словом, академіями, концертом, але передусім трудом та жертвою. У свідомості про мільйонові жертви України, але теж у свідомості необхідности нашої жертви й у готовості трудитись для нашої Батьківщини, лише тоді маємо повне право воскликнути всі разом словами 59-ої Псальми: „Визволь мене від ворогів, мій Боже! оборони мене від тих, що повстають на мене. Визволь мене від тих, що чинять беззаконня, і спаси мене від душогубів".

Це майже парадокс, але найуспішнішою відповіддю на всякі лиха є жертва, огорнута чинною любов'ю. Філантропія будує не лише очевидні матеріяльно-культурні надбання; філантропія є теж чинником у сфері духа. А дух безсмертний. Філантропія підносить людину на вищий рівень її богоугодного життя.

Трагедію Великого голоду можна перемінити не лише шанобливою пам'яттю про жертви того лихоліття, але передусім нашою жертвенністю, в перемогу невмирущого духа нашої нації.

Репатріяція...

(Закінчення зі стор. 2)

влади 2,272,000 людей. Більшість їх обвинувачено у зраді. Судили їх т. зв. трійки. 20 відсотків покарано смертю, або примусовою працею в таборах на Півночі на 25 років. 15-20 відсотків дістали від п'ять до десять років, 10 відсотків пішли на заслання в Сибір, де були не менше шість років, 15 відсотків примусово працювало на будові зруйнованих війною міст. 15-20 відсотків померли під час транспорту, або їх ліквідовано.

Союзні уряди знали, що посилали людей на певну смерть, але тим мало журилися. Усе таки за перші чотири роки після війни втікло на Захід 14,000 осіб і тільки 1951 року такі люди дістали право азилю.

Згідно з офіційними даними Центрального управління справ репатріяції, на 1-го січня 1953 року у Совєтський Союз повернено 5,497,876 совєтських громадян. У той же час із Совєтського Союзу було репатрійовано на Захід 4,059,736 чужинців.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ
ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР
ПОКОРИСТУЙТЕСЬ ПОСЛУГАМИ ШИРОКОВІДОМОЇ ВСІМ ФІРМИ
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshposyltorg)
EXECUTIVE OFFICE
1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 і 581-7729

Вислані тільки через наші відділи посилки доставляється на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка посилок ґарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і відборець НЕ ПЛАТИТЬ НІЧОГО. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, скірами на обуву і т. п. по дуже низьких цінах.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC
За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюра, або до одного з наших відділів.
Відділи відчинені щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора.
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

CHESTER, Pa. 19013 — 2819 W 3rd Street	(302) 478-2871
BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
NEW YORK, N.Y. 10003 — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK, N.Y. 10003 — 324 East 9th Street	(212) 475-7430
SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall Street	(215) WA 5-8876
ALLENTOWN, Pa. 126 Tilghman Street	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, Cal. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO, Ill. 60629 — 2608 West 69th Street	(312) WA 5-2787
CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Avenue	(312) 227-4850
BALTIMORE, Md. 21231 — 1828 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8800
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
CLEVELAND, Ohio 44134 — 5689 State Rd	(216) 845-6078
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
PHOENIX, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy	(602) 942-8770
SILVER SPRING, Md. — 1002 Kennebec Avenue	(301) 589-4448
MIAMI BEACH, Fla. 33139 — 1201 — 17th Street	(305) 673-8229
HERKIMER, N.Y. — McKennan Rd.	(315) 866-3939

Так дешево ніде не купите!

ФУТРА — КОЖУХИ

Ціни знижені на всі кожухи
Куртки короткі — мужеські і жіночі від 75.00 дол.
Куртки 3/4 — від 100.00 дол.
Довгі плащі від 180.00 дол.
Шиємо зі шкір французьких, еспанських, англійських й американських — готові і шиємо на міру.
Маємо на складі гарні футра з мінків й інших шляхотних шкір по цінах, знижених на 50%.
Також продаємо матеріяли, як штрукси, букле та шкіряні плащі
ЗАПРОШУЄМО ВІДВІДАТИ

GOLTEX CO.
14 — 1st Avenue
New York, N.Y. 10009

Відкрито 7 днів — 9-5-та по пол., в середу і четверги 11-7, 10-4 по пол. в неділю.
По інфор. прошу ТІЛЬКИ телеф. "collect" — (212) 533-7236

● РІЗНЕ ●

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ
WALTER BIELANSKI
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York 10003

І ЗНОВА ДО ШКОЛИ... Всі шкільні підручники всіх наших видавництв одержите в Арці. Каталог — даром.

● ДО ВИНАЙМУ ●

МЕШКАННЯ ТРИ КІМНАТИ
Недорого, до винайму одинокій особі (чоловік або жінка), середнього віку.
а) в Бруклині, біля Проспект Парку;
б) в Каліфорнії (біля Лос Анджелесу)
Тел.: (212) 768-2605 (Марія)
Телеф. після 5-ої год. веч.

HELP WANTED

METAL SPINNERS
Experienced only for Long Island City manufacturer. All benefits. Must speak English.
Call Irving — 786-3520

• FUNERAL DIRECTORS •

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460

HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568